कल्यमुत्थाय गोमध्ये गृह्य दर्भान् सहोदकान्। तन्निषिञ्चेद्भवां मध्ये मशकेन च तज्जलं ।
प्रतीच्छेत निराहारस्तस्य धर्म्मफलं शृणु । श्रूयन्ते यानि तीर्थानि त्रिषु लोकेषु कर्हिचित्। ६११०
सिद्धचारणजुष्टानि सेवितानि मनीषिभिः । अभिषेकः समस्तेषां गवां शृङ्गोदकस्य च ।
साधु साध्विति चोद्दिष्टं दैवतैः पितृभिस्तथा । भूतैश्चैव सुसन्तुष्टैः पूजिता चाप्यरुन्धती ।
॥ ब्रह्मोवाच ॥ अहो धर्म्मो महाभागे सरहस्य उदाहृतः । वरं ददानि ते धन्ये तपस्ते वर्द्धतां सदा ।
॥ यम उवाच ॥ रमणीया कथा दिव्या युष्मत्तो या मया श्रुता । श्रूयतां चित्रगुप्तस्य भावितं मम च प्रियं ।
रहस्यं धर्म्मसंयुक्तं शक्यं श्रोतुं महर्षिभिः । श्रद्दधानेन मर्त्येन आत्मनो हितमिच्छता । ६११५
न हि पुण्यं तथा पापं कृतं किञ्चिद्विनश्यति । पर्व्वकाले च यत् किञ्चिदादित्यश्चाधितिष्ठति ।
प्रेतलोकं गते मर्त्ये तत्तत् सर्व्वं विभावसुः । प्रतिजानाति पुण्यात्मा तच्च तत्रोपयुज्यते ।
किञ्चिद्धर्म्मं प्रवक्ष्यामि चित्रगुप्तमतं शुभं । पानीयञ्चैव दीपञ्च दातव्यं सततं तथा ।
उपानहौ च च्छत्रञ्च कपिलाञ्च यथातथं । पुष्करे कपिला देया ब्राह्मणे वेदपारगे ।
अग्निहोत्रञ्च यत्नेन सर्व्वशः प्रतिपालयेत् । अयञ्चैवापरो धर्म्मश्चित्रगुप्तेन भाषितः । ६१२०
फलमस्य पृथक्त्वेन श्रोतुमर्हन्ति सत्तमाः । प्रलयं सर्व्वभूतैस्तु गन्तव्यं कालपर्य्ययात् ।
तत्र दुर्गमनुप्राप्ताः क्षुत्तृष्णापरिपीडिताः । दह्यमाना विपच्यन्ते न तत्रास्ति पलायनं ।
अहङ्कारं तथा घोरं प्रविशन्त्यल्पबुद्धयः । तत्र धर्म्मं प्रवक्ष्यामि येन दुर्गाणि सन्तरेत् ।
अल्पव्ययं महार्थञ्च प्रेत्य चैव सुखोदयं । पानीयस्य गुणा दिव्याः प्रेत्यलोके विशेषतः ।
तत्र पुण्योदका नाम नदी तेषां विधीयते । अत्रयं सलिलं तत्र शीतलं ह्यमृतोपमं । ६१२५
स तत्र तोयं पिबति पानीयं यः प्रयच्छति । प्रदीपस्य प्रदानेन श्रूयतां गुणविस्तरः ।
तमोऽन्धकारं नियतं दीपदो न प्रपश्यति । प्रभाश्चास्य प्रयच्छन्ति सोमभास्करपावकाः ।
देवताश्चानुमन्यन्ते विमलाः सर्व्वतो दिशः । द्योतते च यथादित्यः प्रेतलोकगतो नरः ।
तस्माद्दीपः प्रदातव्यः पानीयञ्च विशेषतः । कपिलां ये प्रयच्छन्ति ब्राह्मणे वेदपारगे ।
पुष्करे च विशेषेण श्रूयतां तस्य यत् फलं । गोशतं सवृषं तेन दत्तं भवति शाश्वतं । ६१३०
पापं कर्म्म च यत् किञ्चित् ब्रह्महत्यासमं भवेत् । शोधयेत् कपिला ह्येका प्रदत्तं गोशतं यथा ।
तस्मात्तु कपिला देया कौमुद्यां ज्येष्ठपुष्करे । न तेषां विषमं किञ्चिन्न दुःखं न च कण्टकाः ।
उपानहौ च यो दद्यात् पात्रभूते द्विजोत्तमे । छत्रदाने सुखां छायां लभते परलोकगः ।
न हि दत्तस्य दानस्य नाशोऽस्तीह कदाचन । चित्रगुप्तमतं श्रुत्वा हृष्टरोमा विभावसुः ।
उवाच देवताः सर्व्वाः पितॄंश्चैव महाद्युतिः । श्रुतञ्च चित्रगुप्तस्य धर्म्मगुह्यं महात्मनः । ६१३५
श्रद्दधानाश्च ये मर्त्या ब्राह्मणेषु महात्मसु । दानमेतत् प्रयच्छन्ति न तेषां विद्यते भयं ।
कर्म्मदोषास्त्विमे पञ्च येषां नास्तीह निष्कृतिः । असम्भाष्यात्मनाचारा वर्ज्जनीया नराधमाः ।
ब्रह्महा चैव गोघ्नश्च परदाररतश्च यः । अश्रद्दधानश्च नरः स्त्रियं यश्चोपजीवति ।